

Building Markets

Türkiye'deki Mültecilerin Ekonomiye Olumlu Katkıları

Küçük İşletme. Büyük Etki.

Building Markets, istihdam yaratmayı ve kapsayıcı büyümeyi destekleyerek, baskı yaratan sosyal zorlukların üstesinden gelmek için küçük işletmelerin dönüştürücü gücünü açığa çıkarıyor.

Yoksulluk, eşitsizlik, iklim değişikliği, çevresel tahribat ve adaletsizlik gibi küresel sorunlar özel sektörün katılımı olmadan çözülemez. Çözümler yeni iş modelleri, yeni inovasyonlar ve yeni teknoloji gerektirir. Bu, tüm işletmelerin %90'ına ve dünya genelindeki istihdamın %50'sinden fazlasına tekabül eden küçük işletmelere, özellikle ekonomik olarak istihdam yaratmayı ve kapsayıcı büyümeyi teşvik ederek olumlu sosyal etki yaratmada önemli bir rol oynamaları için heyecan verici fırsatlara kapı açıyor.

Building Markets Modeli

Building Markets, girişimcilerle güvenilir ilişkiler geliştirir ve uçtan uca hizmetler aracılığıyla küçük işletmelerin yerel pazarlara katkıda bulunma kapasitesini güçlendirmek için veriye dayalı bir yaklaşım kullanır. Building Markets, 2004'ten beri Afganistan, Haiti, Ürdün, Liberya, Mozambik, Myanmar, Doğu Timor ve Türkiye'de etki yaratmak için bu modelden yararlanıyor. Ana modelimizin üç ayağı vardır: bul, yapılandır ve bağlantı kur.

Türkiye'deki Ağımız
ve Etkimiz

2,776

ağımızdaki
işletmeler

24.7M ABD
Doları

mültecilere ait ve mültecileri
istihdam eden işletmeler için
yaratılmış iş fırsatları

1.000'den fazla
şirket eğitim veya
mentorluk aldı

2,800 tam zamanlı iş de dahil
olmak üzere 5.500'den

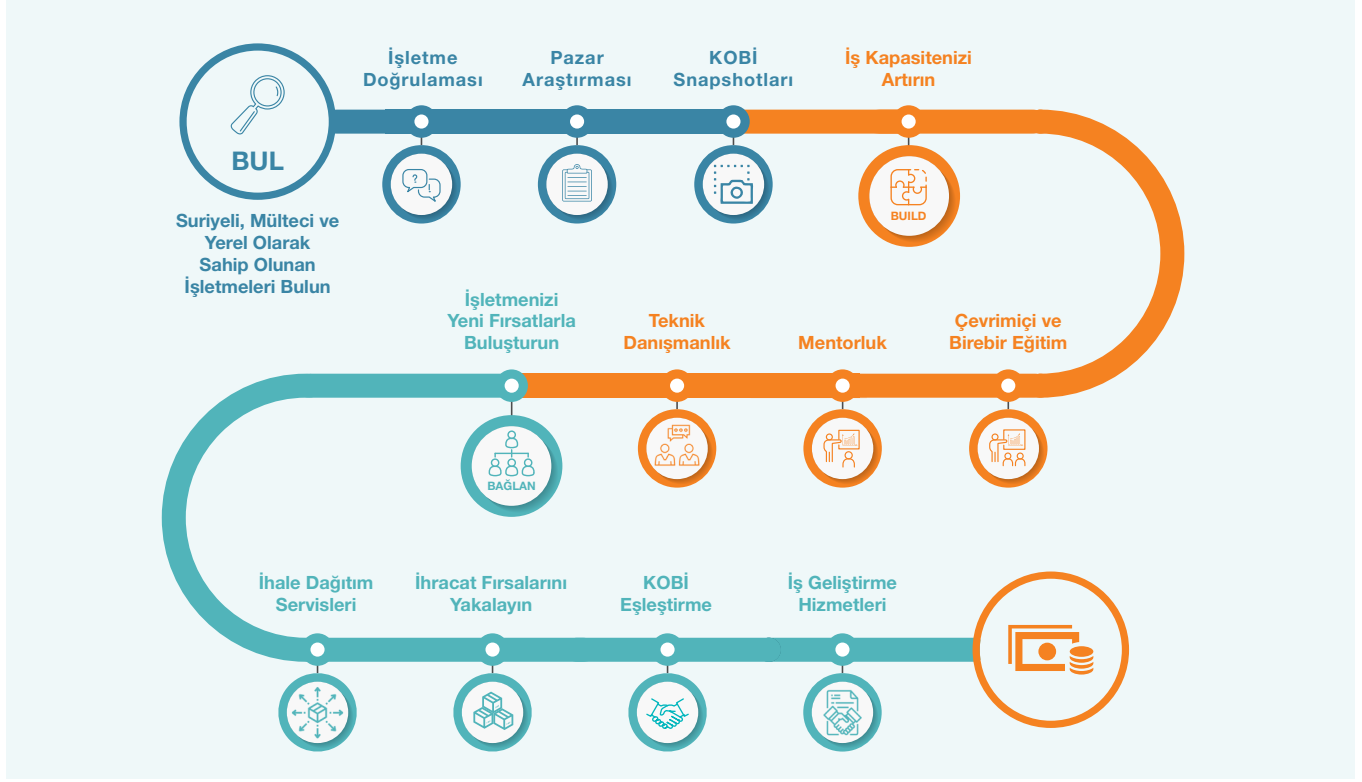
fazla iş fırsatı yaratıldı

Building Markets
Small Business. Big Impact.

BUILDINGMARKETS.ORG

Türkiye'deki Building Markets Servisleri

BUL

İşletme Doğrulama

Doğrulama anketleri, KOBİ'ler hakkında operasyonel veriler toplar, işletmelere daha fazla görünürlük sağlar ve alıcıların, bankaların ve yatırımcıların satın alma, kredi ve yatırım kararları vermelerine yardımcı olur.

İşletmeler şunlara sahip

olacaktır:

- Çevrimiçi işletme profili
- Ücretsiz Pazarlama
- Profesyonel fotoğraflar
- Pazar araştırmasına erişim
- İhalelere erişim

YAPILANDIR

Eğitim

Eğitim, KOBİ'lerin kapasitelerini geliştirir ve rekabet avantajını artırarak, uygun teklifler vermelerine ve yeni sözleşmeler kazanmalarına olanak tanır.

Eğitim şunları içermektedir:

- Canlı çevrimiçi eğitim oturumları
- Building Markets Çevrim İçi Öğrenme Platformu aracılığıyla sanal ve talep üzerine alınabilecek kurslar

Sanal ve Talep Üzerine Alınabilecek Kurslar

İhaleler ve dijital dönüşüm konusunda sanal eğitim verilmektedir. Bankacılık ve finansa erişim, dijital pazarlama, satış yönetimi ve ihracat geliştirme gibi temel konularda talep üzerine eğitim modülleri mevcuttur.

Mentorluk

Bire bir seanslar

Büyüme potansiyeline sahip şirketler, belirli konularda uzmanlarla bire bir oturumlara katılma fırsatına sahiptir.

BAĞLANTI KUR

Eşleştirme

Eşleştirme faaliyetleri, alıcılar ve tedarikçiler arasındaki bilgi akışını artırarak KOBİ'leri küresel ve yerel tedarik zincirlerine ve yatırım fırsatlarına bağlar.

İhracat

Yurt dışı satışlarını geliştirmek için KOBİ'lerin yabancı alıcılarla buluşturulması.

Dijital

Türkiye'deki KOBİ'lerin marka görünürlüğünü güçlendirmek amacıyla popüler e-ticaret platformlarında hesap oluşturmaları için KOBİ'lerin desteklenmesi.

Sözleşmeler

İşletmeleri ve geçim kaynaklarını geliştirmek için ihale fırsatlarının kullanılması.

Finansmana Erişim

Uygun KOBİ'lerin bulunması ve değerlendirilmesi, bu KOBİ'lerin yatırım ve kredi hazır bulunuşluk kapasitelerinin geliştirilmesi ve yatırım ve kredi fırsatlarıyla bir araya getirilmesi.

ETKİNLİKLER

Canlı Dijital Etkinlikler

- Temel İhale Eğitimi 101
- İş Sohbet Webinarları
- Şirket ve Marka Webinarları
- Satın Alma Webinar Serisi

Çağrı Merkezi

KOBİ'leri acil sorunlarıyla ilgili direkt aramalarda desteklemek.

Veri ve Araştırmanın Çalışmalarımızdaki Önemi

Building Markets, 2016 yılından beri, istihdam yaratma, istikrar sağlama ve Suriye krizine yönelik yardım müdahalesini yerelleştirme çalışmalarının temel bir bileşeni olarak, Türkiye'deki Suriyelilere ait küçük ve orta-ölçekli işletmelere (KOBİ'ler) görünürlük ve fırsat sağlamak için çalışıyor. Verileri Türkiye'de yer alan, Suriyeliler tarafından yönetilen işletmelerin ekonomi üzerindeki etkisini ve değişen ihtiyaçlarını daha iyi anlamak için kullanıyoruz. Ortaya çıkan trendler ve fırsatlar hakkında pazar araştırmalarını, KOBİ'ler ve ortaklardan oluşan ve gün geçtikçe büyüyen ağımla paylaşıyoruz.

Üretiyor ve paylaşıyoruz:

- Üç aylık pazar araştırması raporları
- KOBİ'ler ve alıcılar için önerilerle birlikte ağ segmentlerine ilişkin snapshotlar
- Her bir KOBİ'den 150'den fazla veri unsuru toplayan güçlü bir veri toplama faaliyeti

Araştırmamız şunları sağlayabilir:

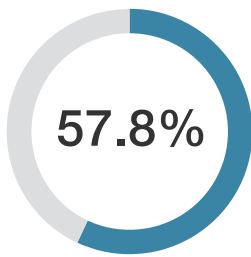
- Yerel özel sektör gelişimi için bir bulgu temeli oluşturur
- Tedarikçi çeşitliliği, kapsayıcı satın alma, ev sahibi-mülteci topluluk ortaklıkları için fırsatlar ve her iki grup arasında istihdam yaratma gibi öncelikleri desteklemek için kullanılır
- Kamu sektörü ve diğer uluslararası kuruluşlar tarafından yürütülen araştırmaları tamamlar

Türkiye'deki Suriyeli İşletmelerin Snapshotları

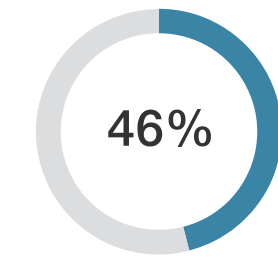
Türkiye'de 3,6 milyonu (%90) Suriyeli olmak üzere dört milyon mülteci ve sığınmacı bulunuyor. Son on yılda Suriyeliler, tüketici, iş arayan, çalışan ve girişimci olarak ekonomik hayata daha fazla entegre olmuşlardır. Building Markets araştırmasının ortaya koyduğu üzere Suriyeliler, ağımlardaki 2.776 KOBİ'nin büyük çoğunluğunu faaliyete geçirerek girişimcilik becerilerini ve sermayelerini Türkiye'ye getirdiler. 2016'dan beri kuruluşumuz bu işletmelerin özellikleri, yetenekleri ve zorlukları hakkında değerli bilgiler topladı. Bu verilere dayanarak:

- Suriyeli KOBİ'ler Türkiye'de ortalama 5 yıldır faaliyet göstermektedir. İşletmelerin çoğunluğu Toptan/Perakende (%34,2), İmalat (%26) ve Konaklama ve Yemek Hizmeti (%8,9) sektörlerinde faaliyet göstermektedir.
- Bu işletmelerde ortalama olarak 7,3'ü tam zamanlı olmak üzere 8,6 çalışan istihdam edilmektedir.
- Suriyeli KOBİ'lerin %8,4'ünün en az bir kadın sahibi veya yöneticisi bulunmaktadır.

SON ALTI AYDA

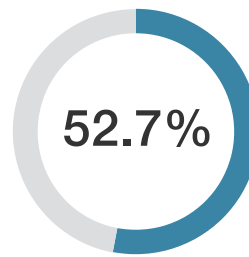

uluslararası bir müşteri vardı

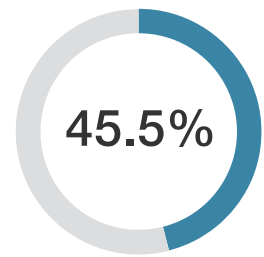

ürün veya hizmet ihraç etti

SONRAKİ ALTI AYDA

karlarının artacağına inanıyor

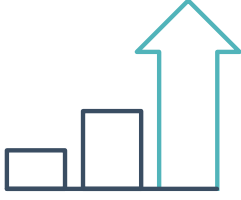

toplam personel sayılarının artacağına inanıyor

Mültecilerin Türkiye Ekonomisine Katkıları

Bölgenin geri kalanında olduğu gibi Türkiye’de de Suriyeliler, kendileri ve diğer mülteciler için istihdam, geçim kaynağı ve bağımsızlık sağlayan işletmeleri faaliyete geçirdiler. Mültecilere ait işletmeler, istihdam yaratmada başarılı olma potansiyellerini gösterdiler. Bu şekilde ev sahibi topluluğa olduğu kadar savunmasız gruplardan bireylere de istihdam sağladılar ve böylece daha fazla insanı kayıtlı iş gücü piyasasına kattılar ve onları potansiyel olarak yasadışı ve sömürücü veya tehlikeli çalışma koşullarından uzak tuttular.¹

Suriyeliler, ticari faaliyetlerin hayata geçirilmesi ile 2011’den beri ülkeye yaklaşık 500 milyon dolarlık sermaye yatırımı yaptılar.²

Suriyeli mülteciler³

- Mal ve hizmetler için talep oluşturuyor
- Şirket kuruyor
- İş gücü piyasasına katılıyor
- Yerel endüstrileri canlandırıyor
- Arapça konuşulan pazarlara girerek önemli ihracat fırsatları yaratıyor
- Türkiye pazarına yeni ürünleri tanıtıyor
- Taş işçiliği, ayakkabı imalatı, tekstil üretimi ve marangozluk da dahil olmak üzere sektörel uzmanlıklar getiriyor

¹ Türkiye’deki Suriyeli işletmeler arasında istihdam yaratma hakkında daha fazla bilgi için bakınız: Building Markets. 2022. KOBİ Snapshot: Türkiye’deki Suriyelilere Ait İşletmelerde İstihdam Yaratma. https://buildingmarkets.org/wp-content/uploads/2022/01/SME-Snapshot_Job-Creation_220125_TR.pdf

² Hardan, M. 2021, May 11. "How Syrian refugees contributed to Turkish economy." Al-Monitor. <https://www.al-monitor.com/originals/2021/05/how-syrian-refugees-contributed-turkish-economy>

³ Esen, O., & Oğuş Binatlı, A. (2017). The impact of Syrian refugees on the Turkish economy: Regional labour market effects. Social Sciences, 6(4), 129; Building Markets. 2018. 1 Yıl Sonra: Suriyeli girişimcilerin Türkiye’ye katkısını gözden geçirme. https://buildingmarkets.org/wp-content/uploads/2021/08/bm_syrian_sme_up-date_one_year_later_final_2_072518.pdf; Levkowitz, J. 2022, July 5. "Syrians adapt to tumultuous Turkish environment." Al-Monitor. <https://www.al-monitor.com/originals/2022/06/syrians-adapt-tumultuous-turkish-environment>

⁴ Daha fazlası için bakınız: Building Markets. 2017. Hikayenin İki Yüzü: Türkiye’deki Suriyeli KOBİ’ler üzerine bir pazar araştırması. https://buildingmarkets.org/sites/default/files/pdm_reports/another_side_to_the_story_a_market_assessment_of_syrian_smes_in_turkey.pdf

“Açıkçası ev sahibi ülkeler tarafından üstlenilen önemli maliyetler ve riskler var, ancak hikâyenin başka bir yüzü daha var - mültecilerin ev sahibi topluluklara yeni işler, pazarlar ve beceriler getirerek yaptıkları katkılar. Ülkeler, elverişli bir iş ortamı yaratmaya ve yasadışı olarak çalışan mülteciler için bir nebze koruma sağlamaya odaklandığı ölçüde hesap defterinin artı tarafı çoğalabilir.”

ÖMER M. KARASAPAN
DÜNYA BANKASI⁴

Mültecilere ve Ev Sahibi Topluluğa Ait İşletmelerin Karşılaştığı Zorluklar

Suriyeli KOBİ'ler, Türkiye pazarındaki rekabet güçlerini ve Türk şirketlerine ortak olma konusunda ilgi çekici olmalarını etkileyen hem avantajlara (ör. çok dillilik, uluslararası ağlar, ihracat kapasitesi) hem de dezavantajlara (ör. yerel pazar deneyiminin olmaması, yönetmeliklere aşına olmama ve kısıtlı teknoloji kullanımı) sahiptir.⁵

Türkiye'de faaliyet gösteren hem Türklere hem de Suriyelilere ait işletmeler, COVID-19 salgınının etkilerini ve ülkedeki ekonomik krizin getirdiği zorlukları yaşadı. Ancak, kriz sırasında artan rekabet dezavantajları da göz önünde alındığında, Suriyelilere ait şirketler ek zorluklarla da karşı karşıya. Bu zorluklar arasında, hazır sermaye eksikliği, bilgi boşlukları ve destek programlarına erişimi sınırlayan dil bariyerleri, ticaret ve tedarik zincirlerindeki aksaklıklar ve dijital kaynakları kapsamayan operasyonel modeller yer almaktadır. Öte yandan, Suriyelilere ait KOBİ'ler de dayanıklılıklarını, güçlüklerin üstesinden gelme kapasitelerini, sebatlı ekonomik katılımlarını ve Türkiye ekonomisine yapmaya devam edebilecekleri olağanüstü katkıları gösteriyor.

Mevcut Zorluklar

- Türkiye'deki mevcut ekonomik koşullar ve siyasi iklim, Suriyelilere yönelik toplumsal önyargıları daha da ağırlaştırıyor.
- Dil bariyerleri Türk iş dünyasına erişimi kısıtlıyor ve Suriyeli işletme sahiplerinin yerel kaynakları anlamasını engelliyor.
- Yerel pazardaki deneyim eksikliği, Suriyeli KOBİ'lerin Türk müşterilere erişmesini zorlaştırabiliyor.
- Teknolojik altyapı eksikliği Suriyeli işletmeleri dijital olarak Türk şirketlerinden daha zayıf kılıyor. Suriyeli şirketler çevrim içi çalışmaya geçmekte ve iş modellerini uyarlamakta zorlandığından bu durum pandemi sırasında sorun yarattı.
- Türkiye'deki sertifikalar, standartlar, yönetmelikler ve mevzuat hakkında bilgi eksikliği.
- İş teşvikleri ve KOBİ destek programları hakkında farkındalık eksikliği ve bunlara erişim zorluğu.
- Özellikle KOBİ'ler tasarruflarını COVID-19 salgını sırasında operasyonel maliyetlerini karşılamak için kullandıklarından ve şu anda kısıtlı nakde sahip olduklarından, finansal katılım ve finansal hizmetlere erişiminin sınırlı olması.⁶

⁵ Building Markets. 2020. Türkiye – Suriye İş Ortaklıkları Bölüm II. https://buildingmarkets.org/wp-content/uploads/2021/08/turkish_syrian_business_partnerships_part2-2.pdf

⁶ Building Markets. 2022. COVID-19'un Türkiye'deki Suriyeli İşletmeler Üzerindeki Etkisi: Toparlanma Sürecinin Analizi. https://buildingmarkets.org/wp-content/uploads/2022/05/The-Impact-of-COVID-19-on-Syrian-Business-in-Turkey-Part-II_EN_2022.pdf

Daha Fazla Ekonomik Katkı İçin Fırsatlar

Türkiye'nin önemli ekonomik zorluklarla karşı karşıya olduğu bir dönemde, bu girişimcilerin ve işletmelerin karşılaştığı zorlukların ele alınması, istihdam yaratılmasını teşvik edebilir. Building Markets, mülteci işletmelerinin Türkiye'deki ticari ekosisteme ve Türk toplumuna daha fazla entegre olmasını desteklemek ve ekonomik katkılarını artırmak için kamu, özel sektör ve kalkınma ortakları tarafından gerçekleştirilebilecek aşağıdaki eylemleri önermektedir.

POLİTİKALAR VE MEVZUATTAKİ BOŞLUKLARIN TANIMLANMASI VE İLGİLİLERE YÖNLENDİRİLMESİ

Kamu Sektörünün Yapması Gerekenler;

- Tüm işletmelerin Türkiye ekonomisine katkıda bulunabilmeleri için elverişli ortamı iyileştirmeye odaklanmak,
- Tüm girişimcilerin Türkiye'de bir iş kurmak ve işletmek için desteğe erişebilmelerini ve geçerli düzenlemeleri anlamalarını sağlamak,
- Kayıtlı iş yapmayı teşvik etmek, ihracatı ve yeni iş imkanlarını artırmak ve mülteci girişimcilerin sermayelerini Türkiye'de tutmalarını sağlamak için yasal düzenlemeleri hafifletmek ve mülteci KOBİ'lerine yönelik belirsizlikleri azaltmak.

PİYASALARA ERİŞİM VE ENTEGRASYON

Sivil toplum kuruluşları ve iş dünyası birliklerinin yapması gerekenler:

- Arapça ve Türkçe olarak sunulan mülteci KOBİ büyüme zorluklarına uygun, eğitim ve rehberlik sağlayarak, mülteci işletmelerinin Türk ekonomisine entegrasyonunu teşvik etmek.
- KOBİ'lerin işletim modellerinin dijital kapasitesini desteklemek için kaynak sağlamak.
- Mülteci karışıklığını dengelemek için mülteci KOBİ'lerin ekonomiye katkılarının iletişimini yapmak.

Özel sektörün yapması gerekenler:

- Alıcılar ve KOBİ tedarikçileri arasında ağ oluşturma fırsatlarına katılarak mülteci KOBİ'lerle yeni işbirliklerinden faydalanmak,
- Mülteci KOBİ'lerini tedarikçi çeşitliliği stratejilerine dahil etmek.

SERMAYEYE ERİŞİM

Özel ve kamu sektörü paydaşlarının yapması gerekenler;

- İş büyümesini desteklemek için finansman fırsatlarına erişimi arttırmak,
- Bankaları ve finansörleri mülteci KOBİ'lerle çalışmaya teşvik etmek.

Finansörlerin yapması gerekenler:

- Mülteci KOBİ'lerle çalışarak yatırım portföylerini çeşitlendirip Arapça konuşulan ülkelere ihracat yapma potansiyeli yerel KOBİ'lerden daha fazla olan bir grup işletmeye erişim sağlamak.

Sivil toplum kuruluşları ve iş dünyası birliklerinin yapması gerekenler:

- KOBİ'lerin yatırıma hazır olmalarını desteklemek ve iyileştirmek.

SOSYAL VE EKONOMİK ENTEGRASYONU DESTEKLEMELİK İÇİN VERİ TEMELLİ YAKLAŞIMA KATKI

Diğer kuruluşlar, tüm paydaşlara fayda sağlayacak olan KOBİ'lerin başarısı ve Türkiye'de büyümesine yardımcı olacak araştırmaları üretmek ve yayınlamak için Building Markets'a katılmalıdır.

“Ekonomistler nadiren mültecileri düşünürler. Baskın varsayım, bu meselenin insani bir mesele olduğuydu ve bu nedenle çalışmalar hep avukatlar ve antropologlar tarafından yönetile geldi. Ancak gerçek şu ki dünyanın dört bir yanında mülteciler karmaşık ve çeşitli ekonomik yaşamlar sürüyorlar. Tüketiciler, üreticiler, alıcılar, satıcılar, borç alanlar, borç verenler ve girişimciler olarak hayatlarını sürdürüyorlar. Yeni pazarlar, düzenlemeler ve sosyal ağlarla karşı karşıya kaldıklarında genellikle son derece yenilikçiler ve kendilerini desteklemek için yaratıcı yollar bulurlar.”

ALEXANDER BETTS VE PAUL COLLIER, BOZUK MÜLTECI SİSTEMİNİ DÖNÜŞTÜRMEK'İN YAZARLARI

Türkiye'deki Suriyeli Girişimcilerin katkıları hakkında daha fazla bilgi edinmek için buildingmarkets.org/reports-and-publications/ adresindeki pazar araştırması raporlarımıza göz atabilirsiniz.

Raporlar Arapça, İngilizce ve Türkçe olarak okunabilir

HİKAYENİN İKİ YÜZÜ

Türkiye'deki Suriyeli KOBİ'ler Üzerine Bir Pazar Araştırması (2017)

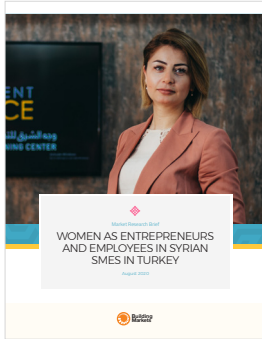
1 YIL SONRA

Suriyeli Girişimcilerin Türkiye'ye Katkısını Gözden Geçirme

TÜRKİYE-SURİYE İŞ ORTAKLIKLARI

(2018, 2020)

TÜRKİYE'DEKİ SURİYELİ KOBİ'LERDEKİ KADIN GİRİŞİMCİ VE ÇALIŞANLAR

(2020)

COVID-19'UN TÜRKİYE'DEKİ SURİYELİ İŞLETMELERE ETKİSİ

(2020, 2022)

EK RAPORLAR

Suriyeli İşletmeler, İstihdam Yaratımı, İhracatçılar, Mikro-İşletmeler, Suriyeli Kadınlar, Girişimler, Dijitalizasyon, ve daha fazlası için buildingmarkets.org/tr/reports-and-publications/

Building Markets
Small Business. Big Impact.

Birlikte çalışalım. Faaliyetlerimiz ve araştırmalarımızla ilgili güncellemeler için bizimle bağlantı kurun! **Doğrudan bizimle iletişime geçin.**

OFİS +90 216 250 66 18

ÇAĞRI MERKEZİ: +90 212 945 09

BUILDINGMARKETS.ORG/TR/

@BUILDINGMARKETSTURKIYE

/BUILDINGMARKETSTURKIYE

@BUILDINGMARKETSTURKIYE